

1924 - 2024

Joseph Haydnlaan 2a
3533 AE Utrecht
+ 31 (0)30 231 66 66
secretariaat@kerkenvrede.nl
www.kerkenvrede.nl
NL14 TRIO 0320 3644 02
KvK-nummer 40530086
RSIN: 808453877

Kerk en Vrede is aangesloten bij
IFOR en bij Church and Peace

Open brief

Aan de kerken in Nederland

Utrecht, juni 2024

Wij missen de stem van de kerken

Wij missen de stem van de kerken bij de inzet voor vrede in Europa.

Wij wachten erop dat kerken hun zorgen over de toenemende bewapening uiten en delen met hun leden en de samenleving. Zorgen allereerst over de escalatie van geweldsmiddelen in het conflict rond Oekraïne, waardoor Oekraïense en Russische soldaten (jonge mensen vaak...) bij duizenden worden afgemaakt, waardoor er onomkeerbare klimaatschade ontstaat, waardoor de haat en trauma's generaties lang gevoed worden, waardoor de dreiging van het inzetten van kernwapens nu levensgroot is (zoals gerenommeerde onderzoeksinstituten vaststellen). Zorgen ook over de grimmige oorlogstemming in ons land, het verspreiden van de angst dat we ons moeten voorbereiden op een fysieke oorlog met Rusland, de enorme toename van het defensiebudget, de ongehoorde uitbreiding van militaire oefenterreinen, het spreken over een nieuwe opkomstplicht, het pleidooi voor een totale oorlogseconomie.

Bij al deze zorgwekkende ontwikkelingen beklemt ons de vraag: waarom laten de kerken zich niet horen? Waarom staat paus Franciscus zo alleen in zijn hartstochtelijke pleidooien voor vrede? In de 80'er jaren van de vorige eeuw was er binnen de kerken volop bezinning over vrede, op plaatselijk en landelijk niveau. Dit leidde tot scherpe uitspraken van synodes en bisschoppen over de voortgaande wapenwedloop. Duizenden kerkleden hebben zich ingezet voor vrede, jaarlijks werden (en worden) er vredesweken georganiseerd. Wij vragen: was dat alleen vanwege de tijdgeest? Of kwam dit voort uit de overtuiging dat inzet voor vrede tot de kern van het christelijk geloven hoort?

'Christus is onze vrede', horen we als de kern van het geloof van Jezus' eerste volgelingen (brief aan de Efeziërs, 2:14), Christus heeft 'de tussenmuur van de scheiding, de vijandschap, ontbonden'. Christus – en dus niet ons vertrouwen op geweld. Onze vrede ligt in Christus' weg van overgave, van liefde voor alle mensen, ook voor vijanden. We kunnen als volgelingen van hem niet anders dan die weg zoeken en proberen te gaan.

Natuurlijk beseffen we dat dat niet automatisch en gemakkelijk tot sluitende politieke oplossingen leidt. Maar het zou toch wel aanleiding moeten zijn tot het stellen van indringende vragen over waar de huidige weg van escalatie ons land en continent brengt. En of er niet serieus gezocht moet worden naar de mogelijkheid van onderhandelingen met Rusland, om uit de bestaande impasse te komen; iedere oorlogsdag maakt de gang naar de tafel moeilijker. Iedereen die verder kijkt dan de waan van de dag kan nuchter constateren dat Oekraïne verschrikkelijk lijdt onder de aangerichte verwoestingen. En dat het land ook steeds minder in staat is om de militair noodzakelijke soldaten op de been te brengen. En dat zowel Oekraïne als Rusland niet in staat zijn om te winnen, om de doelstellingen te halen die ze voor ogen hebben, en dat daarom de oorlog zich blijft voortslepen.

Kerken kunnen toch weten dat het nastreven van een overwinning op het slagveld het samenleven van aan elkaar grenzende volken voor lange tijd onmogelijk zal maken. Het doel moet niet overwinning zijn, maar vrede! En dat houdt ook in een gedeeld gevoel van veiligheid.

Hoe geloofwaardig is ons bidden om vrede, als we niet concreet zoeken en blijven zoeken naar wegen om tot vrede te komen? Als we niet in de praktijk geloven dat die vrede ook werkelijk mogelijk is, dat er een weg naar vrede gegaan kan worden, ook in de ingewikkelde oorlogssituatie in Oekraïne? Wij geloven dat we niet mogen bidden of God het geweld wil omkeren tot vrede, als we zelf bijdragen aan dat geweld. Wie vrede wil moet vrede zoeken! Dat geluid zouden we in de actuele Europese situatie zo graag van kerken willen horen. Allereerst gericht tot de leden van de kerken, maar dan ook tot de hele samenleving en de overheid. We vragen om een authentiek kerkelijk geloofsgetuigenis van vrede. Daarover willen we graag met kerken in gesprek gaan.

Bestuur Kerk en Vrede